

Danielpa Qelqan - Pachak Soqtachunka Kimsaqniyuq

Qhawaykuy qhelqakuyta: Danielpa chunka hukniyuq kapitulumanta yuyaymanakuy

Jeff Pippenger
2024-03-28

Kunanqa qallarisunñam Danielpa chunka hukniyuq kapitunwan pasayta qallarinaykupaq.

Noqapas ñoqaqa, Darío medota watan qallariyninpi, payta takyachinaypaq hinallataq kallpachinaypaq sayarqani. Kunanqa cheqaqta qhawachisqayki. Qhawariy: Persia llaqtapi kinsa reynikunaqa manaraqmi hatarinqaku; chaymanta tawa kaqmi lllapankumanta aswan qhapaq kanqa. Qhapaq kayninwan kallpanrayku Grecia suyupa contranpi llapanta hatarichinqa. Hinallataq atiyiniyuq rey hatarinqa, ancha hatun kamachiywan kamachinqa, munasqanman hina ruwaspa. Hatarisqan qhepamanmi ichaqa reynin p'akisqa kanqa, hanaq pachapa tawa wayrakunaman rakisqa; mana mirayninmanchu, nitaq kamachisqan kamachiy hinachu; imaraykuchus reyninqa sapaqchasqa kanqa, chaykunamanta hukkunapaqpas. Daniel 11:1–4.

Gabrielqa qallarin Danielman willakun: ñuqapas Dariowan llank'arqani paypa ñawpaq watañinpi, chay wataqmi Dariopa sobrino-nin, paypa generalnin, Babiloniata hap'irqa hinaspa Belshazarta wañuchirqa. Danielqa kay rikch'ayta chaskishan Cirospa kinsa kaq watañinpi, chunka tawaq kapitulu ñawpaq versículopi nisqanman hina; chayrayku Gabrielqa Dariotawan Cirotawan señalan, “tukuy pacha” nisqapa unanchankuna hina. Belsazarwan Babiloniawanqa Medo-Persia Imperio runakunapa makinkuman urmarqanku 538 a.C. watapi.

“Ciroqa Babiloniata muyuykuspan hark'arqan; chaytaqa 538 a.C. watapi yachaywan atiparqan, chaymanta Belsasar wañuptin, persakuna wañuchisqankuwan, Babilonia qhapaq suyupas tukukapun.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

Wata 538 a.C. watapi, Danielqa qillqarqan qanchis isqun ñiqi kapitlota.

“Ñawpaq capítulo [capítulo pusajniyoqpi] qillqasqa rikch'ayqa Belshazzarpa kinsa watapi, ñawpaq Kristu manaraq paqariptin 538 watapi, qorikusqa karqan. Chaylla watapi, mayqin watapas Daríoq ñawpaq wata kasqanta, kay capítulo [capítulo isqonniyoqpi] willakusqa ruraykuna pasakurqan.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 205.

Daríoq ñawpaq wata, chaymi kinsa kaq, qhipa kaqpas Belsasarpa wata karqan, 538 a.C. watapi, Señorqa Caldeakunapa llaqtanta castigarqan, ch'usaqyachispa.

Kay llaqa kay allpa ch'usaqyachisqa, manchariypaqmi kanqa; kay nacionkunataq qanchis chunka watakuna Babilonia reyta sirvinqaku. Hinaspa qanchis chunka wata hunt'akusqan qhipamanmi, ñoqaqa Babilonia reyta, chay naciontapas, huchankurayku muchuchisqayki, nispa Señor nin; Caldeokuna allpantapas, wiñaypaq ch'usaqyachisqata ruwasqa. Jeremías 25:11, 12.

Chunkaq chunka kachaqqi, Señorqa “qhipaman” nisqa simita llamk’achin, Babiloniapa castigonman pusanankama. Babilonia waqllichisqa qhipaman, Señorqa Diospa llaqtanpaq allin ruwasqanta ruwachwan.

Chaymi Señor nin: Babiloniapi qanchis chunka wata hunt’akusqanmanta qhepaman qankunata watukusqayki, allin nisqay simiyta qankunapaq hunt’aspa, kay cheqaman kutichimusaq. Jeremías 25:10.

Qanchis chunka wata watakunapa prisionpi kasqanqa 606 a.C. watapi qallarikurqan.

“Qallariyninta qanchis chunka watakunata Cristo Manaraq Hamusqan 606 watapi, Danielqa yacharkanñan kunanqa tukukuyninman qayllaykuchkashasqankuta.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 205.

Qanchis chunka watayuq prisionpi kawsayqa qallarikurqan 606 a. C. watapi, tukukurqantaq 536 a. C. watapi, chayqa iskay wataq qhipanmi karqan Belsasarpa wañusqanmantawan Babiloniapa ch’inayachasqa kasqanmantawan 538 a. C. watapi. Chayqa Cirospa kinsa kaq wata karqan. Gabrielqa Hiddekel Mayu willakuyta churaykun Cirospa kinsa kaq watapi, hinaspataq chunka hukniyuq capítulo willakuyta qallarín, Dariopa ñawpaq kaq wata nisqaman rimarispá; chayta ruwaspanqa iskay sut’i watakunatam reqsichin. 538 a. C. hinaspa 536 a. C. iskayninkuñataq churapusqa pachakuna karqanku; 538 a. C. karqan qanchis chunka wata willakuypa tukunanpaq churapusqa pacha, hinaspa 536 a. C. karqan churapusqa profético pacha maypin “qhipaman” 538 a. C. manta, Señorqa llaqtantinpaq allin rurayninta hunt’achinan karqan.

538 a.C. hinallataq 536 a.C. hinallataq iskayninpas churaska pachakuna kanku, chaykunataq iskay ñawpaq historiapi runakuna sut’inchanku: huknin karqa Media llaqtapa ñawpaq reyñin, iskayninnaqtaq Persia llaqtapa ñawpaq reyñin. Qanchis chunka watakunapa tukukuynin, maypichus chiqap Israel chiqap Babiloniapi preso karqa, sut’incharqa waranqa iskay pachak soqta chunka watakunata, maypichus espirituyniyuq Israel espirituyniyuq Babiloniapi preso karqa, 538 d.C. watamanta 1798 watakama. 1798 wataqa huk “churaska pacha” karqa, hinaspataq qallarikurqa pacha, mayqintachus profecíapi riqsichinku “tukuy pacha” nisqawan. 538 a.C. hinallataq 536 a.C., mayqinkunachus “churaska pacha” hina riqsichisqa kanku, chaykunapas señalan “tukuy pacha” hina sut’inchasqa huk pachaq qallariyninta.

“Diospa iglesias kay pachapiqa, kay unay pacha mana samayniyuq qatiq ñak’arichiy tiempopi, cheqaqtapuni preso kasqa, imaynachus Israelpa wawankuna Babylonllapi preso karqanku ñawpa karu lloqsinankukama chay tiempopi.” Profetas y Reyes, 714.

Llapa profecíaq, ñawpaqta hunt’asqa p’unchaykunamanta aswan sut’inchaspa, qhepa p’unchaykunamanmi rimachkan, chayrayku 538 a.C. watapi, rey Darío, hinallataq 536 a.C. watapi, rey Ciro, 1989 watapi “pacha tukukuypaq” nisqanta representan, iskaynin reykunataq Presidente Reaganwan Presidente Bush ñawpaq kaqwanmi tipificanku. 538 a.C. chaymanta 536 a.C. watakunapa huk señalta representan, iskaynin p’unchaymi huklla señaltata representanman hina hunt’akunku. “Pacha tukukuypaq” nisqa señaltaqa iskay símbolokunamanta ruwasqam, hinaspataq wakin kutipi, Reaganwan Bush ñawpaq kaq hina, iskaynin símbolokunapas huk watallapim hunt’akunku. Ichaqa chayqa kamachikuyta mana sapa kutichu, imaraykuchus Moiséspa tiemponpi

“pacha tukukuypaq” nisqa señaltaqa Aarónpa, Moiséspa natachikuyninkunam karqan, chaykunataq kimsa watakunawanmi t’aqasqa karqanku. Cristopa historiapiña Juan Bautistaq, Cristoq natachikuyninkunam karqan, chaykunataq soqta killakunawanmi t’aqasqa karqanku.

“Pacha tukukuypi”, anticristopa historiampi chayqa 1798 watapi hinallataq 1799 watapipas karqan. Francia llaqtapi Revolución nisqaqa profeciapa asuntunmi, hinaspataq 1789 watapi qallarikurqan, chunka watata sayarirqan, 1799 watapi tukukuq, churasqa pacha chayamunankama, imaynatachus 1798 watapas churasqa pachaqa karqan hinata. Iskayninku kuskalla riqsichinku wañuchiq ch’akiyta animalman qusqata, hinaspataq warmitapas, mayqinchus animalpa patanpi tiyaruspa paypa hawanpi kamachirqan. Daríoqa chay reynin karqan, mayqinchus soldadonkunata “perqa” nisqawan ukhuman yaykuchispa awqanta atirqan, hinaspataq Reagan-ta rikch’akun, paymi awqanta atirqan “hierro cortina” nisqapa perqanta urmachispa. Ciroqa Bush ñawpaq kaqta rikch’akun, imaraykuchus Ciroqa Ciro Hatun sutiuyuqmi reqsichisqa, George Bush ñawpaq kaqtaq Bush hatunmi, Bush qhipa kaqtaq Bush huch’uyi.

Kay ishkay reykunaq qespisqakunaqa, hinaspa paykuna rikuchisqan ishkay p’unchawkunaqa, chiqaqpi hukllam unancha kanku. Hukninmi señalan Babilonia qanchis chunka watakunata kamachinanpaq kasqanta. Chay qanchis chunka watakuna p’unchayninman chayarqan 538 a.C. watapi, hinaspa Darío-wanmi rikuchisqa kachkan. Qanchis chunka wata prisionpi kasqankumanta hunt’ayninpa p’unchayninman chayarqan 536 a.C. watapi, hinaspa Ciro-wanmi rikuchisqa kachkan. Kuskanmi rikuchinku “tukukuypa pacha”-ta, maypachachus profetapa k’anchaynin kicharisqa kanan. 1798 watapi Apocalipsis chunka tawañiyuqpa ñawpaq angelnin chayamurqan “tukukuypa pacha”-man, hinaspa Hermana White nin chay angelqa “manam pisiyachus Jesucristo kasqanmanta.”

Ciropa kimsa watapi, Diospa llaqtanpa apu Miguel, hinallataq angelkunapa arkángel, Cirowan tinkuspa uraykamurqa, chay k’anchayta takyachinampaq, mayqinchus Cirota pusaspa kimsantin kamachiykunamanta ñawpaq kaqta rimachinman karqa, chay kamachiykunawan Diospa llaqtan Jerusalénman kutiriyta atinankupaq, llaqtata, santuariota, hinaspa callekunata perqankunatawan yapay sayarichinankupaq. Chay llamk’ayqa ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa llamk’ayninta rikuchirqa, mayqinchus “tukukuypa pacha” nisqapi 1798 watapi qallariq.

Miguelpa uraykuynin tukukuypi, Daríoqwan Ciroq p’unchayninkunapi, ñawpaq angelpa chayamunanta 1798 watapi rikuchirqan, hinaspataq iskayninku kuskalla sut’inchanku chay kikin angelpa chayamunanta, “tukukuypa pachapi,” 1989 watapi. 1989 wataqa qallariychirqan “tukukuypa pacha” nisqa pacha-t’aqata, hinaspataq chayqa huk churaska pacha karqan. Huk churaska pacha sut’inchanku huk willakuy-pachaq tukukuyninta. 1863 watapi hatarikuynin, ñawpaq “Cades” nisqapi kunan pacha espirituyniok Israelpaq, huk pachaq iskay chunka soqtayuq watakunamanta pacha-t’aqaq qallariynin karqan; chaymi tukurqan “churaska pachapi” 1989 watapi. Pachaq iskay chunka soqtayuqqa chunka iskay pachaq soqta chunka watakunamanta diezmom, icha chunka hukninmi. Chunka iskay pachaq soqta chunka watakuna tukukuptin 1798 watapi, ñawpaq angelpa kuyukuynin historiaman chayarqan. Pachaq iskay chunka soqtayuq watakuna tukukuptin, 1989 watapi, kimsañiqin angelpa kuyukuynin historiaman chayarqan.

Daniel qillqap chunka hukniyuq kapitulonpa huk versículonpi, Gabriel allinta qhawaspán, sut'ita reqsichin chaypi rikuchisqa historiapa qallarinan Ciro-wan kasqanta, tukukuypa tiempomanta 1989 watapi. Chaypi Ciro Hatunqa Bush hatunmanmi sayachin, paypa qhepantataq kimsa reykuna hamunankupa, hinaspataq tawa kaq rey, paykuna llapamantapas aswan ancha qhapaq. Chay hinaqa, tawa kaq qhapaq rey, llapa Grecia-ta kuyuchiq, 1989 watamanta pacha suqta kaq presidenten.

Chunkay chunka kaq ruwaykunapi, Danielqa llaqkuspam rikuchisqa kachkan, hinaspapas chay llaqkuyta yacharisqanpi, rikch'ariyta qhawaspá, Cristopa rikch'ayninman tukuchisqa kachkan. Iskay chunka hukniyuq p'unchay llaqkuyqa wañuy pacha kasqanta rikuchin, chaymi kawsarimuwan tukukun. Chunkay chunka kaqpi, Miguelqa hanaq pachamanta uraykamunña, hinaspa Judas qanchis kaqpi, uraykamuspan, Moisésqa kawsarichin. Apocalipsis chunka hukniyuq kaqpi, Moisésqa (Elíaswan kuska) wañuchisqa kachkan, hinaspa kimsa wata kuskan p'unchaykuna simbólicopi ñanmanpi wañusqa kachkanku. Chaymantataq Moisésqa, (Elíaswan kuska), “hatun voz” nisqawan kawsarichisqa kanku.

Kimsa punchaw chikantawan qhipanmi Diosmanta kawsaypa Espíritu paykunaman yaykurqan, chaymanta chakinkupi sayarirqanku; paykunata rikkuqkunamanpas hatun manchay urmaykurqan. Hinaptinmi hanaq pacha-manta hatun rimayta uyarirqanku, nispan: Kayman wichariychik. Chaymantan phuyupi hanaq pachaman wicharirqanku; awqankunataq paykunata qhawarirqanku. Apocalipsis 11:11, 12.

Hatun kawsarichiq “sinchi kunkam” arcángelpa kunkanmi, chay arcángeltaq Miguelmi.

Señorqa kikinmi hanaq pacha-manta uraykamunqa qapariyninwan, arcángelpa rimayninwan, Diospa waqra sonayninwanpas; Cristopi wañuqkunataq ñawpaqta hatarinqaku. 1 Tesalonicenses 4:16.

Moiséswan Elíaswan wañuchisqa hinaspa kawsarichisqa kasqankumanta willakuyqa pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa runakunapa willakuyninmi. Chay willakuyqa qallarin 11 septiembre 2001 p'unchawpi, Apocalipsis chunka pusaj qhapaq angelpa “ñawpaq rimayninwan”, mayqentachus Hermana White riqsichin, Nueva York llaqtapi hatun wasikuna urmachisqa kaptinku chayamunanpaq. Apocalipsis chunka pusaj kapitulopi “iskay ñiqin rimayqa”, qaylla hamuq domingo kamachikuypi waqyarikun, Diospa huk ovejankuna Babiloniamanta waqyapusqa kashaqtin. Chaymi chay willakuyqa, sellakuy willakuy, maypichus Danielqa Cristoq rikchayninman tikrasqa hinata qawachisqa kachkan “marah” rikuyta qawarispá, mayqenmi “mareh” rikuyq warmi simi nisqan rikchaynin. Chayqa “causative” rikuymin, mayqenmi qawarisqa rikchayta qawariqkunapi kikinman kutichin.

Chay sellasqapa willakuy, hinaspa Danielpa tikrasqa kayninmanta chunka kapitupi, hap'in Michael uraykuyta, pay Moisés, Elías hinaspa Daniel nisqakuna qhawachisqakunata kawsarichispa hinaspa tikraspa. Payqa kawsarichiyta hunt'an “hatun kunka” arcángelpa nisqanwan, chayhina kimsay “kunka”ta quspa, ñawpaq hinaspa qhipa kunkakunapa chawpinpi, iskayninkupas kikinmi kanku, imaraykuchus iskayninkupas Apocalipsis chunka pusaqniyuq kapitupaq kunkanmanta kanku. Chawpi kunkaqa maypichus hatarikuypa qhawachikuynin kachkan chaymi, imaraykuchus Michael

Moisésa kawsarichirqa chayqa, manan Satanáswan rimanakurqanchu, mayqinchus hatarikuypa qillqaqnin, chaypi protestaspa kashaqtinpas.

Ichachaqa Miguel arcángelqa, supaywan Moiséspa cuerponmanta rimanakuspan y atipanakuspanpas, manam atreverqachu paypa contranpi millay simiwan t'aqllay acusacióna apamuyta; aswanqa nirqam: “Señorqa qanta k'amisunki.” Judas 7.

Sellokunapaq qallariynin, qallarirqa 11 septiembre 2001 watapi, tukukunataq manaraq karu hamuq domingo kamachiywan, “Cheqaq Kay” sutiyaq firmaywanmi señalasqa kachkan; chay pacha chawpipi, julio killapi 2023 watapi, arcángelpa hatun rimariyninmi qallarinqa wañusqa Kristuipi kaqkunata kawsarichiya, paykunaqa aklanku paypa chawpi rimariyninta uyariya. Reparay 2023 wata hamusqanta iskay chunka iskay watakunamanta qhipaman 2001 watamanta, hinaspa iskay chunka iskayqa chunka hukninmi iskay pachak iskay chunka kaqmanta, chaymi kaynin Divinidadwan runa kaywan tinkisqa kasqapa símbolo, hinaspataq kutichiypa símbolonpas.

Julio killapi 2023 watapi, atiyuniyuq angel, Jesucristo kikin kasqa, cheqaq kaq, Michaelpas kasqa, Alpha y Omega kasqa, makimpi huk willakuywan uraykamushan. Makimpi kaq uchuy libroqa Danielpa wakin rakinmi, qipa p'unchaykama wisq'asqa karqa.

“Apocalipsispiqa llaqa Bibliapa qillqankuna tinkunku, chaypitaq tukukunku. Kaypiqa Danielpa qillqanpa hunt'asqa kachkan. Hukninqa profecía; huknintaq revelaciónm. Sellasqa karqa qillqa manam Apocalipsischu, aswanqa Danielpa profeciamanta qhepa p'unchaykunaman tupuq rakiyllanmi. Angelqa kamachirqa: ‘Qamri, Daniel, simikunata wichq'ay, qillqatapas sellay, pacha tukukuqkama.’ Daniel 12:4.” Hechos de los Apóstoles, 585.

Danielpa qhelqasqa willakuyqa, qhipa p'unchaykunaman tupaq, chunka hukniyuq qhelqapaqmi. Chay chunka hukniyuq qhelqapaq qhipa soqtayuq versículonkunam, ichaqa aswan sut'itaqa, chay qhelqapi tarikukuq historiakunami, qhipa chay soqtayuq versículokunapi yapamanta kutichisqa kanku.

“Manam tiempo mana chinkachinapaqchu kan. Sasachakuy pacha ñawpaqninchikpi kachkan. Kay pachapi kaqkuna maqanakuy espirituwan kuyuchisqa kachkanku. Manasayá sasachakuy rikch'akuykuna, profecíaspi nisqakuna, pasaqmi. Daniel qillqapi chunka hukniyuq kaqpi profecía nisqa, hunt'asqa kayninman qayllayñam chayan. Achka historiakuna kay profecía hunt'akusqa hina pasaqkunaqa yapamantan kutimunqaku.” Manuscript Releases, número 13, 394.

Chunka soqtayoq, Danielpa chunka hukniyoq qillqapi, huk historiata rikuchin chaymi kutinmanta qillqasqa kachkan chunka tawayoq hukniyoqpi, imaraykuchus chay chunkaqpi norte llaqtapa reynin sayan ancha sumaqa allpapi. Chunka soqtayoqpa historian reqsichin hayk'aqa Romanokunapa generalnin Pompeyo Judátawan Jerusaléntawan apamurqa prisionman.

Ichachaqa paypa contra hamuq runaqa munasqa hina ruwanka, mana pipas ñawpaqenpi sayanqachu; payqa sumaqa allpapi sayanqa, chaytaq paypa makillanwan tukusqa kanqa. Daniel 11:16.

Kay versota yuyaykusqaykuta sayachinapaq hap'ipakunan hina apayta munani, chaymi ñawpaqta kay hamut'ayta churasaq. Rikuchiyta munayku imaynatas kimsa tawa versokunapi Alejandro Hatunpa qhapaq suyun t'aqanakusqan qhepaman hamuq willakuy, 1989 watapi qallarín; chaymanta kunan Ukrainapi awqanakuyta reqsichin, Putinpa Inti qichwapi kallpankunata atipasqanta, hinaspa qhepamanta Putinpa atipachisqa kasqanta, chaymi chunka soqta versoman yaykun.

“Egiptoqa mana atisqa sayariyta atiqchu Antíoco ñawpaqpi, chay llaqtakunapa ch'inpi rey kaqpa ñawpaqpi; ichaqa Antíocoqa mana atisqa sayariyta Romanokunapa ñawpaqpi, paykuna kunan paypa contranpi hamusqankurayku. Manam ima reinokunapas kay wiñaq atiyiniyoq kallpataqa hark'ayta atirqankuchuñ. Siriaqa atipanakusqa karqa, hinaspa Romano imperioman yapasqa karqa, Pompeyo, a.C. 65 watapi, Antíoco Asiáticota imaykankunamanta qichuspa, Siriata Romanokunapa provinciaman tukuchisqanpacha.

“Chaylla kikin atiyqa Santo Hallp'apipas sayanampaq karqa, chayta tukukuqta mikhunanpaq. Roma llaqtaqa Diospa llaqtanwan, judío runakunawan, huñunakuywan tinkisqa karqa, ñawpaq watakunapi 161 a.C., chay p'unchawmanta pacha proféticopa p'unchay yupaychasqanpi reqsisqa may allin chiqanta hap'ispa. Ichaqa, manam Judeapaq kamachiyta cheqaq atipaywan hap'irqachu 63 a.C. watakama; chaymantaqa, qhipa hina rurakuspa.”

“Pompeyo Ponto suyupi rey Mithridatespa contranpi ruraypi kutimusqan qhipaman, iskay qhapaqkuna, Hircano hinaspa Aristóbulo, Judea suyuq coronanpaq maqanakusqankum. Paykunaq causanku Pompeyopa ñawpaqman hamurqan, paymi utqaylla reparirqan Aristóbulopa mañakusqan mana chaninnaq kasqanta; ichaqa munarqan chay asuntopi qhawariyta qhipaykachayta Arabia suyuman unaymanta munasqan puriynin qhipakama, chaymanta kutimuspa, paykunaq imasankutapas allin hinaspa chanin hina rikurisqanman hina allichananta nispa. Aristóbuloqa, Pompeyopa cheqaq yuyayninkunata unanchaspa, usqhaylla Judeaman kutirqa, runankunata armachirqan, hinaspa kallpawan hark'ayman wakichikurqan, tukuy ima kaptinpas coronata hap'iykuspa waqaychananpaq sonqochakuspa, imaraykuchus ñawpaqmanta rikurqan hukman qosqa kananta. Pompeyoqa ayqe qta qatiqllam risqa. Jerusalénman qayllaykuspan, Aristóbuloqa ñanninta qatiyninmanta pachatatawan llakikuspa, taripaq lloqsirqan, hinaspa tukuy hunt'a kasukuyta hinaspa achka qolqeta prometespa asuntota allinchayta kallparqan. Pompeyoqa, chay nisqanta chaskispa, Gabiniota soldadokunaq huk rakhiyninta pushaqta kacharqan qolqeta chaskiq. Ichaqa chay teniente general Jerusalénman chayarusan, punkukunata paypa contranpi wisq'asqata tarirqan, hinaspa perqakuna patanmanta nirqakunku llaqtapa mana chay rimanakuyta sayachinanpaq kasqanta.”

“Pompeyoqa, kay hinallapiwan mana llullachisqa kayman mana muchuchisqa hina qhiparichispa, Aristóbulo-ta, paywan waqaychasqa karqan chayta, fierro cadenakunawan watarqan, hinaspa chaylla pacha llapa ejercitonwan Jerusalénman purirqan. Aristóbulo-pa qatipaqninkunaqa chay llaqtata amachayta munarqanku; Hyrcano-pa qatipaqninkunataq punkukunata kichariyta. Qhipa kaqkuna aswan achka kaspanku, atipaq hina rikurispa, Pompeyo-man lliw llaqtaman mana hark'asqa yaykuy qosqa karqan. Chaymantaqa Aristóbulo-pa yanapaqninkuna templopa orqoman kutirirqanku, chay chiqanta amachayta tukuy sonqowan munaspanku, imaynan Pompeyoqa chayta urmachiyta munarqan chay hinata.

Kimsa killapa tukukuyninpi perqapi huk kichasqa rurasqa karqan maqanakuywan yaykunapaq aypaq, hinaspan chay chiqqa espada-puntawan hap'isqa karqan. Manchay wañuchiy qatiqninpi chunka iskayniyuq waranqa runakuna wañuchisqa karqanku. Ñawpa willakuq nisqanman hina, sonqota nanachiq rikuy karqan sacerdotekunata rikuy, chay pacha Diosman serviq ruwayninkupi ocupasqa kaspas, ch'uya makiwan, sayasqa yuyaywan, sapa p'unchaw ruwayninkuta qatikachasqa; parayuy qapariy chinkarikuyta mana hina reqsisqankuman rikch'akuq, maypiqa muyuriqninkupi masinkuna wañuchisqa kachkaptinpas, achka kutitaq kikinkupa yawarninku sacrificionkupa yawarninwan chaqrusqa kachkaptinpas."

"Guerra tukuchispa, Pompeyoqa Jerusalén llaqta muyuriq perqata thuñichirqa, askha llaqtakunata Judea suyupa kamachikuyninmanta Siria suyupa kamachikuyninman apachirqa, chaymantapas judiokunaman tributo churarqun. Chay hinaqa, huk kuti ñawpaqa Jerusalén llaqtam atipasqa churakuran chay atinyoq makipi, mayqinchus "sumaq hallp'ata" fierro hapiyninwan charirqa tukuyta mikhuspa tukuchinankama." Uriah Smith, Daniel y la Revelación, 259, 260.

Kay yachayta qatiqmi kanan qhipa qillqasqanchikpi.

Diospa llaqtan ukhupi mana churanakuy, mana ch'aqway, mana llakichiy kasqanqa, manam tukuy chaywanqa allin yachachiyta sinchita hap'ipakusqankuta mana iskayrayaspa qhawarinapaq tukuq willakuyninchu. Manchakuypaqmi kan: ichapas mana sut'ita t'aqwasqankuchu cheqaqta pantaymanta. Qelqasqa Simi-kunata mask'aspa mana musuq tapuykuna qallarinku chayqa, mana ima yuyay t'aqanakuy paqarinchu runakunata Bibliata sapankumanta mask'anankupaq, cheqaqta charisqankuta yachanankupaq, chayqa kunanpas achkhaqmi kanqaku, ñawpaq p'unchawkunapi hina, costumbreman hap'ipakuspa, mana yachasqankuta yupaychaspa.

"Rikuchisq kani achka runakuna, kay pacha cheqaq willakuyniyuq kasqankuta rimakuqkuna, mana yachankuchu imatachus creenqankuta. Paykunaqa manan entiendenchu iñiyninkupa pruebankunata. Kunan pacha ruranapaq llamk'aynintaqa manan allintachu qawanku. Watanakuy pacha chayamunan kaptinqa, kananqa wakinkuna hukkunaman willakuspa predicashaqkuna, hap'isqanku posicónkunata qhawarispa, taringaku achka imakunata, mayqinkunapaq mana ima allin, hunt'asqa razón-ta quykuyta atinqakuchu. Chayhinata pruebasqa mana hamusqa kamaqa, manan yacharqankuchu hatun mana yachayninkuta. Hinallataq iglesia ukhupipas achkaqmi hina yuyanku, iñisqankuta entiendesqankuta; ichaqa, mana controversia hatarisqa kamaqa, manan reqsinkuchu kikinkupa pisi kallpankuta. Kikinkuwan kuska huk iñiyniyuqkunamanta t'aqasqa, sapallanku sayayman hinaspa sapankanku iñiyninkuta sut'inchaypaq kallpachasqa kaspaqa, musphaywan qhawankaku imayna pantasqa kasqanta yuyayninkuta, cheqaq nispa chaskisqankumanta. Cheqaqmi kayqa: ñuqanchik ukhupi kawsayniyuq Diosmanta karunchakusqa kasqa, runakunaman kutirispa, runapa yachayninta churaykuspa Diospa yachayninpa rantinpi."

"Diosqa llaqtanta rikch'achinqa; huk medios mana allin llamk'aspaqa, qhapaq yachachikuykunam paykuna ukhupi yaykunqa, chaykunata suyt'uchispa, trigu-ta paja-manta t'aqaspa. Señorqa qayan llapan siminta creenqakunata puñuyman hatariykuway nispa. Ancha chanin k'anchaymi hamun, kay pacha tiempo-man hinallataq. Chayqa Bibliamanta

chiquap yachachiymin, ñawpaqninchikpiña kaq peligrokunata rikuchispa. Kay k'anchayqa pusawananchikmi Escrituras nisqakunata sinchi kallpawan yachaykachaspa mask'ananchikpaq, chaynataq hap'iqninchik sayaykunata ancha allinta qhawarinanchikpaq. Diosqa munan llapan chiquap kaqpa imayna kasqanta, llapan sayayninkunatawan, tukuy sonqowan mana sayk'uspa mask'asqa kananpaq, mañakuypi ayunasqapiwan. Creenqakunaqa mana samayta atinchu yuyayllapi kaq suppositionkunapi, nitaq mana sut'i yuyaykunapi ima kasqanta chiquap kaq nisqapa. Fe-ninkuqa Diospa siminpi sumaqta takyachisqa kanan, chayhinataq pruebay tiempo chayamuptin, consejokunapa ñawpaqman apasqa kaspanku fe-ninkumanta kutichinankupaq, atinqankupaq ima raykum paykunapi suyakuy kasqanmanta razón-ta qunankupaq, llamp'u sonqowan manchakuywan."

"Qatichiy, qatichiy, qatichiy. Kay yachachikuykuna kay pachaman qawachisqanchikqa ñuqanchikpaq kawsayniyuq cheqaq kay kanan. Ancha importante-mi, chay yachachikuykunata amachaspa, mayqenkunatapas iñiypaq hatun, aswan allin nisqa qillqakuna hina yupaychasqanchikta, hayk'aqpas ama saquesunchu mana llapanpi cheqapuni kasqanmanta rimaykunata apaykachaspa. Chaykunaqa ichaqa huk contra rimajta upallachiyta atinman, ichaqa manam cheqaq kayta hatunchachu. Cheqapuni rimaykunata qawachinanchik tiyan, chaykunaqa mana sapa kutiqa awqanchikkunata upallachinallapachu, aswanpas aswan qayllapi, aswan ukhuman qhawaykusqapi ima, sayayta atinankupaq. Chay runakunawan, paykuna kikinkumanta rimanakuypi yachachisqa kasqankuwan, ancha hatun peligro kan, Diospa siminta mana chiquap kaqllapi, mana kuskapi apaykachanankupaq. Huk contra rimajwan tinkuspaqa, tukuy sonqowan kallpachakusun imaynam yachachikuykunata qawachisunchik chay hina, paypa yuyayninpi cheqaqman churanapaq, ama iñiq runallaman kallpata qunanpaq mask'aspa."

"Imaynaña runapa yuyay yachaynin hatunman wiñaptinpas, ama huk ratullapas yuyachunchu, aswan achka k'anchayta tarinapaq, qelqasqa Qelqakunata allinta, mana sayk'usaylla mask'anamanta mana necesitakusqanmanta. Ñuqanchikqa, huk llaqtahina, sapa hukninchik sapaqlla waqyachisqa kashanchik profecíakunata yachaqkuna kananpaq. Ancha ch'allakuywan qhawarinanchikmi, Dios ñuqanchikman rikuchiwanichik chay k'anchaypa mayqin ch'isllaynintapas reqsinanchikpaq. Cheqaq kaypa ñawpaq llipyayninkunata hap'inanchikmi; hinaspa mañakuywan yachakuspata aswan sut'i k'anchayta tariswan, chaytataq wakinkunaman apachiswan."

"Diospa llaqtan runakuna hawka kawsaypi kaspas, kunan kaq k'anchayninkuwan kasisqa hinaspa satisfecho kasqankuqa, allinta yachasunman payqa mana paykunata yanapananpaq kasqanta. Paypa munayninqa paykuna wiñaypaq ñawpaqman purinankuta, paykunapaq lliphipispa kachkan chay yapasqa, sapa kuti aswan yapakuspa k'anchayta chaskinankupaqmi. Kunan iglesia-pa kasqayninqa Diosman mana kusichiqchu. Yaykusqam self-confidence nisqa, chaymi paykunata yuyachirqa aswan verdatda hinaspa aswan hatun k'anchayta mana necesitaykusqankuta. Kawsashanchik huk p'unchaykunapi, maypichus Satanás llamk'ashan pañan lado-pi hinaspa lluk'i lado-pi, ñawpaqninchikpi hinaspa qhepanchikpi; chaywanpas ñuqanchikqa, huk llaqta hina, puñushasunchik. Diospa munayninqa huk voz uyarikunanta, chayqa paypa llaqtanta ruwayman rikch'arichinampaq." Testimonies, volumen 5, 707, 708.